Konu: Anayasa Mahkemesinin Gümrük Kanunu'nun 241/1 inci Maddesini İptal Kararı Hk.

Tarih:10.06.2026

Değerli Üyelerimiz,

Gümrük Müşavirleri Dernekleri olarak, "Anayasa Mahkemesinin Gümrük Kanunu'nun 241/1 inci Maddesini İptal Kararı " konulu 10.06.2026 tarihli ve 122984937 kayıt sayılı ekte sunulan ortak yazımız T.C. Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

Bilgilerinizi önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

Atilla ŞAHİN
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebrail ORMAN
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Konu: Anayasa Mahkemesinin Gümrük Kanunu'nun 241/1 inci Maddesini İptal Kararı

Tarih:10.06.2026
Kayıt : 122984937

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne

02.06.2026 tarihli ve 33268 sayılı Resmî Gazete de yer alan "Anayasa Mahkemesi 26/03/2026 Tarih ve 2026/69 Sayılı Kararı ile, Gümrük Kanunu'nun 241/1 inci maddesindeki "**… ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere "**ibaresi, T.C. Anayasası'nın 2'nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi ile suç ve cezalarda kanunilik ilkesini düzenleyen 38'inci maddesi hükümlerine aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Gümrük Kanunu'nun 241/1'inci maddesi hükmüne dayanılarak başta Gümrük Yönetmeliği'nin Ek-82 ve diğer maddelerinde sayılan fiiller yanında, bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan diğer Yönetmelik, Tebliğ ve Genelge gibi idari düzenlemelerde belirtilen hükümlere aykırılıklar halinde Kanunun 241/1'inci maddesi hükmünün uygulanacağına ilişkin birçok hüküm bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin Kararının uygulamada ciddi hukuki sonuçlar doğuracağı açık olmakla birlikte, yasal bir düzenleme yapılıncaya kadar uygulamada kaotik bir durumun veya yeknesak olmayan uygulamaların oluşturacağı ihtilafların önlenmesi için makamlarınca konu hakkında uygulamada birlikteliği sağlamak amacıyla izlenecek yol ve yöntemi belirleyecek bir düzenleme yapılması ihtiyacının hasıl olduğu değerlendirilmektedir.

Düzenlemede, Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürütülemeyeceği ilkesi ve Kabahatler Kanunu'nun 5'inci maddesinde tanımlanan "derhal uygulama kuralı" bilinmekle birlikte, halihazırda alınmış ceza kararları için idari itiraz veya idari yargı nezdinde yaratılması muhtemel davaların oluşturacağı külfetler dikkate alınarak, dava aşamasında bulunmayan ceza kararlarının idarelerce resen iptali yoluna gidilmesinin Bakanlığınızın önemli bir vizyonu olan davranışsal kamu politikaları açısından hem idareler hem beyan sahipleri açısından önemli kazanımlar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Ayrıca yapılacak yasal bir düzenlemede, usul hükümlerine aykırılıklara ilişkin fiil tanımlarının idarenin yorumlarına yol açmayacak şekilde açık, net, öngörülebilir ve uygulanabilir olması, ve Gümrük Kanunu'nun 63 ve 64 üncü maddelerinin verdiği bir düzeltme ve iptal hakkının kullanılmasında, başkaca bir ceza verilmesini gerektiren durum olmaması kaydıyla Kabahatler Kanunu'nun 12'inci maddesi delaletiyle Türk Ceza Kanunu'nun 24 ve 26'ıncı maddelerinde vücut bulan "kanunun verdiği hakkı kullanan kişiye ceza verilmez" ilkesi dikkate alınmasının hukuki bir yaklaşım olacağı değerlendirilmektedir.

Gümrük işlemlerinin, uluslararası ticaret, ekonomik gelişmeler ve teknik düzenlemelerle doğrudan ilişkili olduğu, değişen koşullara göre ayrıntılı düzenlemeler yapılmasını gerektiren teknik bir alan

olduğu, ayrıca gümrük işlemlerinin detaycı regülasyonlar gerektiren bir disiplin olduğu dikkate alındığında, karmaşık mevzuatlara uyumsuzlukların para cezasıyla telafi edildiği düşünülen eksiklikler yerine, işlemlerin en baştan mevzuata uygun şekilde yürütülmesine yönelik yükümlü/beyan sahibi farkındalığını artırmaya yönelik ve uyum konusunda daha yüksek bir idari titizliği teşvik eden bir sistematiğin oluşturulması konusunda davranışsal kamu politikalarının gümrük idarelerinde iş dünyası ile olan ilişkilerinde daha faydalı sonuçlar doğuracağı değerlendirilmektedir.

Uygulamada yeknesaklığın sağlanması ve idarelerin ve beyan sahiplerinin yapılacak işlemler hakkında tereddütler yaşadığı gözlemlenmiştir. Şöyle ki;

- AYM Kararı sonrası ne şekilde hareket edileceği,
- Kesinleşmemiş usulsüzlük cezaları hakkında nasıl işlem tesis edileceği,
- Devam eden işlemlerde nasıl hareket edileceği,
- Gümrük İdarelerince yapılacak işlemlere de esas olmak üzere,

Belirsizliğin ve uygulamada birlikteliğin sağlanması adına düzenlemeye ihtiyaç olduğu mütalaa edilmiştir.

Bu kapsamda yapılacak düzenleme ve çalışmalarla; kanun ve mevzuat hükümlerinin sınırlarının aşılmasını önleyecek tedbirlerin alınması ve gönüllü vazgeçmeyi teşvik edecek eylemlerle hataların minimize edilmesini sağlayacak düzenlemelere esas olacak doğru bir etki analizi yapılarak Ticaret Bakanlığı'nın misyonuna uygun bir vizyon oluşturulması için beyan sahiplerine de önemli görevler düşmektedir. Konunun hassasiyetine binaen gerekli çalışmaların yanında uygulamada aksaklıklara yer vermeyecek bir talimatnamenin bağlantı idarelere iletilmesi için gereğini taktir ve tensiplerine arz ederiz.

Saygılarımızla.

Atilla ŞAHİN
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebrail ORMAN
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı